

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **D. T. N.**, zastoupený Mgr. Štěpánem Svátkem, advokátem se sídlem Na Pankráci 1618/30, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 1. 2025, č. j. OAM-13666-4/ZR-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2025, č. j. 45 A 2/2025-61,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2025, č. j. 45 A 2/2025-61, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 1. 2025, č. j. OAM-13666-4/ZR-2024, **se ruší a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši **25 970 Kč** k rukám jeho zástupce Mgr. Štěpána Svátka, advokáta se sídlem Na Pankráci 1618/30, Praha 4, ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Věc se týká zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, tedy z důvodu, že cizinec, který je držitelem tohoto povolení, byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu. Řešena byla právní otázka, zda měl správní orgán při svém rozhodování zjišťovat nejlepší zájem nezletilého dítěte cizince ve smyslu čl. 3 odst. 1

Úmluvy o právech dítěte, ačkoli cizinec, který mohl tvrdit a prokazovat skutečnosti mající význam pro posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života, zůstal ve správním řízení zcela pasivní.

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) je občanem Vietnamské socialistické republiky. Rozsudkem Okresního soudu Praha-západ ze dne 20. 12. 2023, č. j. 1 T 78/2023-152, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“) ze dne 25. 6. 2024, č. j. 13 To 142/2024-189, byl uznán vinným přečinem ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku a přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku, kterých se dopustil ve spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku. Za tyto přečiny byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody ve výměře 6 měsíců, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 15 měsíců.

[3] Pravomocné odsouzení stěžovatele za spáchání těchto úmyslných trestných činů bylo důvodem, pro který žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zrušil platnost jeho povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Současně podle § 37 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovil lhůtu k vycestování z území České republiky 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

[4] Ve správním řízení, které předcházelo vydání uvedeného rozhodnutí, stěžovatel neuplatnil žádné ze svých procesních práv, ani možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žalovaný si byl z úředních evidencí nicméně vědom, že stěžovatel je ženatý a má syna ve věku 1,5 roku. Jeho manželka i syn jsou rovněž občany Vietnamské socialistické republiky a na území České republiky pobývají na základě povolení k dlouhodobému pobytu platného do 8. 12. 2025.

[5] Žalovaný neshledal nepřiměřenost dopadů zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, jde-li o rodinný a soukromý život stěžovatele. Stěžovatel jejich nepřiměřenost ve správním řízení ostatně ani nenamítal. I tak se ale žalovaný zabýval nejlepším zájmem nezletilého syna stěžovatele, který spatřoval v tom, aby dítě vyrůstalo ve spořádané rodině s oběma rodiči. To však neznamená, že do tohoto stavu nelze zasáhnout, naplní-li rodič podmínku pro zrušení pobytu podle zákona o pobytu cizinců.

[6] Krajský soud napadeným rozsudkem zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného. Přiměřenost dopadů zrušení pobytového oprávnění z důvodu spáchání úmyslného trestného činu podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců již vyřešil zákonodárce. Výjimečně sice přichází v úvahu jiné posouzení správním orgánem přímo na základě čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), cizinec ale musí ve správním řízení uplatnit konkrétní námitku nepřiměřenosti dopadů do jeho rodinného a soukromého života, což stěžovatel neučinil. Již z tohoto důvodu nemohla být žaloba úspěšná. Krajský soud dodal, že soužití stěžovatele s nezletilým synem lze řešit i prostřednictvím víza za účelem strpění. Stěžovatel zároveň neuvedl žádnou překážku, pro kterou by on a jeho rodina nemohli realizovat rodinný život ve Vietnamu. Odůvodnění přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele, resp.

pokračování

nejlepšího zájmu jeho nezletilého syna, podle krajského soudu odpovídá procesní pasivitě stěžovatele a skutečností, které žalovaný mohl znát z úřední povinnosti.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[7] Stěžovatel podal kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), navrhl jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Je přesvědčen, že napadeným rozsudkem bylo nepřiměřeně zasaženo do jeho soukromého a rodinného života. Krajský soud měl věc posoudit přepjatě formalisticky a nezohlednit nejlepší zájem jeho nezletilého syna, který má právo vyrůstat s oběma rodiči. Nebylo zkoumáno, zda je v možnostech rodiny realizovat rodinný a soukromý život ve Vietnamu, a to s ohledem na pobyt manželky a syna v České republice. Rozhodnutí bylo založeno výlučně na záznamu stěžovatele v rejstříku trestů, ačkoli jím spáchaný trestný čin byl toliko jednorázovým excesem z jinak řádného způsobu života, při němž se nechal vyprovokovat k neadekvátní reakci. I když byl stěžovatel ve správním řízení pasivní, jeho rodinné vazby vyplynuly minimálně z výpisu z evidence cizinců, který se týkal jeho osoby. Bylo tak povinností správních orgánů provádět další dokazování a soukromý život manželky a syna stěžovatele nejdříve zjistit. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku je dána také z toho důvodu, že manželka stěžovatele uplatnila právo osoby zúčastněné na řízení a krajskému soudu adresovala své vyjádření. Krajský soud se s ním však žádným způsobem argumentačně nevypořádal.

[8] Žalovaný považuje kasační stížnost naopak za nedůvodnou, případně nepřijatelnou. Ve svém rozhodnutí se řádně a podrobně vypořádal se všemi zjištěnými skutečnostmi a okolnostmi případu. Stěžovatel ve správním řízení naprosto nijak nespolupracoval, na řízení nereagoval a neseznámil se se správním spisem. Kasační stížnost nemůže sloužit k odstranění dlouhodobé pasivity stěžovatele. Žalovaný zastává názor, že postupoval v souladu se správním řádem a související aktuální judikaturou. Zabýval se také nejlepším zájmem nezletilého syna stěžovatele a vyjadřoval se k přiměřenosti, respektive k tomu, z jakého důvodu se v daném případě přiměřenost neposuzuje. Samotný fakt, že stěžovatel nesouhlasí se závěry krajského soudu, neznamená, že rozsudek krajského soudu a jemu předcházející rozhodnutí je nezákonné, nepřezkoumatelné a přepjatě formalistické.

III. Zákonné předpoklady věcného rozhodnutí o kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost je přípustná, byla podána osobou k tomu oprávněnou, včas a z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem.

[10] Pro posouzení procesních předpokladů, za nichž lze kasační stížnost věcně projednat, má význam, že stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí ve věci zrušení doby platnosti oprávnění k pobytu. O takovéto žalobě je podle § 31 odst. 2 s. ř. s. oprávněn rozhodovat specializovaný samosoudce. Kasační stížnost ve věci, ve které v řízení před krajským soudem rozhodoval samosoudce a která „svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele“, je podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[11] Podle ustálené judikatury je dán podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. pouze za situace, že (1) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost vyžaduje učinit odklon od ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Tato v minulosti vymezená kritéria se uplatní i za platné zákonné úpravy, která rozšířila okruh případů, kdy Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, odst. [11]).

[12] Přijatelnost kasační stížnosti opodstatňuje zjištění, že krajský soud i žalovaný posoudily nejlepší zájem nezletilého syna stěžovatele ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, aniž by se pokusily zjistit rozhodné skutečnosti a následně na jejich základě tento nejlepší zájem řádně vymezily. Jde o zásadní pochybení, které se promítá do posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a v ní uplatněných důvodů, jakož i z hlediska možných vad, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost je důvodná.

[15] Na posuzovanou věc dopadá ustálená judikatura týkající se posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců do rodinného a soukromého života cizince. Takovýto dopad nelze v závislosti na konkrétních okolnostech vyloučit ani v případě rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tedy z důvodu pravomocného odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu. Tímto rozhodnutím je navíc podle § 37 odst. 3 zákona o pobytu cizinců cizinci stanovena také lhůta k vycestování.

[16] Povinnost posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí vyplývá z čl. 8 Úmluvy, který každému zaručuje základní právo na respektování jeho soukromého a rodinného života (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30, odst. [11]). Na zákonné úrovni je tato povinnost výslovně vyjádřena v § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který byl do něj vložen s účinností od 15. 8. 2017 novelou provedenou zákonem č. 222/2017 Sb. Podle tohoto ustanovení správní orgán při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců „*zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen*

pokračování

v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí“.

[17] Podle § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců „[p]řiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví“. V jiných případech zákon tuto povinnost nepředpokládá. Uvedené omezení přesto nemůže vyloučit ochranu soukromého a rodinného života, kterou každému zaručuje čl. 8 Úmluvy. Takovéto vyloučení by bylo v rozporu s čl. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2018, č. j. 8 Azs 290/2018-27, č. 3852/2019 Sb. NSS, odst. [13]).

[18] Z tohoto důvodu nelze § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců použít v tom smyslu, že by zcela vylučoval posouzení přiměřenosti dopadů těch rozhodnutí, u nichž zákon takovouto povinnost výslovně nestanoví (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019-40, odst. [37]). I v těchto případech může dotčený cizinec ve správním řízení tvrdit nepřiměřenost dopadů rozhodnutí do svého soukromého a rodinného života. Nejde-li o tvrzení, která lze na první pohled označit za nemyslitelná či zdánlivá, žalovaný je povinen takovéto posouzení provést. Je na cizinci, aby v souladu s § 174a odst. 1 větou poslední zákona o pobytu cizinců sdělil konkrétní důvody, pro které považuje dopady rozhodnutí za nepřiměřené, má-li se správní orgán zabývat přiměřeností dopadů rozhodnutí pouze v reakci na uplatněnou námitku (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, č. 3990/2020 Sb. NSS, odst. [19], nebo ze dne 18. 5. 2020, č. j. 5 Azs 28/2020-38, odst. [31] a [32]).

[19] Již na tomto místě je třeba uvést, že stěžovatel byl po celou dobu správního řízení zcela pasivní a žádná tvrzení ani důkazní návrhy neuplatnil, ačkoli mu k tomu byl dán ve správním řízení opakovaně prostor. Obecně by tak bylo možné považovat rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za odůvodněné a závěrům krajského soudu a žalovaného přisvědčit. Brání tomu však zjištění správního orgánu, že stěžovatel má na území České republiky nezletilého syna.

[20] Právě možné dotčení nejlepšího zájmu dítěte má vliv na použitelnost výše uvedených obecných východisek. Platí, že „zájem a blaho dětí, zejména s ohledem na obtíže, kterým by čelily v domovské zemi“ jsou jednou z rozhodných okolností pro posouzení přiměřenosti zásahu do základního práva na respektování soukromého a rodinného života zaručeného v čl. 8 Úmluvy (srov. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, body 54 až 60; rovněž rozsudek NSS č. j. 5 Azs 383/2019-40, odst. [40]). Uplatní se zároveň čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, který stanoví, že „[z]ájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy správními nebo zákonodárnými orgány“. Jsou-li ve správním řízení zjištěny okolnosti věci, z nichž vyplývá, že může být dotčen nejlepší zájem dítěte, pak je povinností příslušného správního orgánu tento zájem zjistit a při rozhodování zohlednit.

[21] Nejvyšší správní soud připomíná, že podle judikatury Ústavního soudu (nález ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19) lze rozlišovat čtyři kategorie právních řízení podle typu dopadu na dítě:

- první kategorie: řízení, jejichž účelem je upravit přímo práva či povinnosti dítěte, které mu náleží jakožto dítěti (např. řízení o péči o dítě a o styku s ním);
- druhá kategorie: řízení, jejichž účelem je upravit práva a povinnosti dítěte, která se však bezprostředně nedotýkají jeho statusu dítěte (např. řízení o soukromoprávních závazcích, trestní řízení proti mladistvému pachateli);
- třetí kategorie: řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte (přímo rozhodovat o jeho právech a povinnostech), mají však na dítě zprostředkovaný právní dopad, neboť jejich výsledek je nutně a nepominutelně spojen s navazující změnou právního postavení dítěte (např. řízení o vyhoštění jeho pečující osoby, na něž navazuje buď řízení o změně péče o dítě, nebo vycestování dítěte za pečující osobou a změna jeho trvalého pobytu);
- čtvrtá kategorie: řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte ani na ně nemají zprostředkovaný právní dopad, ale dopadají na ně pouze fakticky (např. řízení o výpovědi z pracovního poměru rodiče pečujícího o dítě, v jehož důsledku se právní postavení dítěte nemění, ale fakticky se může měnit např. ekonomický status jeho rodiny).

[22] K jednotlivým kategoriím je třeba dodat, že „[u] první kategorie řízení je nejlepší zájem dítěte prakticky vždy rozhodujícím kritériem, které musí rozhodovací orgán vzít v úvahu. U druhé kategorie a třetí kategorie je nejlepší zájem dítěte zcela zásadním kritériem, nicméně ten může být převážen konkurujícím zájmem, typicky oprávněným zájmem jiného jednotlivce požívajícího rovněž ochrany základních lidských práv a svobod (např. v občanskoprávním sporu mezi dítětem a třetí osobou), ale i dostatečně významným zájmem veřejným (např. na uložení trestního opatření mladistvému pachateli, který spáchal mimořádně závažné provinění). U třetí kategorie se přitom otevírá širší prostor pro převážení jiným konkurujícím zájmem než u druhé kategorie, neboť se zde nestřetává jen zájem dítěte na jedné straně a jiný zájem na straně druhé, ale zájem dítěte je jen jedním, byť nepochybně významným, z vícera zájmů různých dalších subjektů, mezi kterými je třeba vyvažovat a které mohou být stejně významné či dokonce významnější. U čtvrté kategorie není zásadně povinností rozhodujícího orgánu přiblížit k nejlepšímu zájmu dítěte, s výjimkou případů, kdy pozitivní právní úprava výslovně s ochranou zájmů dítěte počítá“ (nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 950/19, body 52 a 53).

[23] Žalovaný měl zjistit, jakým způsobem se případné rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu stěžovatele promítne do života jeho nezletilého syna, který pobývá na území České republiky. Teprve tato zjištění by mu umožnila vymezit nejlepší zájem nezletilého syna stěžovatele. Jeho řádné vymezení je nezbytným předpokladem toho, aby jej bylo možné zohlednit při rozhodování o zrušení platnosti uvedeného povolení (rozsudky NSS ze dne 18. 10. 2022, č. j. 5 Azs 33/2022-39, odst. [34] až [36], nebo ze dne 23. 10. 2023, č. j. 10 Azs 234/2023-51, odst. [15]). Obecně platí, že základním nástrojem k dostatečnému zjištění skutkového stavu je v těchto případech výsledek každého z rodičů nezletilého dítěte. Vyžádat si lze i stanovisko orgánu sociálně-právní ochrany dětí (rozsudek NSS č. j. 5 Azs 33/2022-39, odst. [41]). Žalovaný mohl vyjít i z jiných podkladů, jestliže by umožňovaly zájem nezletilého dítěte zjistit.

pokračování

[24] Povinnosti zohlednit nejlepší zájem dítěte si byl vědom i žalovaný, který zjistil, že na území České republiky žije nezletilý syn stěžovatele. Konkrétně uvedl, že syn i jeho matka, manželka stěžovatele, zde mají povolen dlouhodobý pobyt do 8. 12. 2025. Další jeho úvahy mají už jen obecnou povahu v tom smyslu, že nejlepší zájem dítěte bez dalšího neznámá důvod pro zachování pobytového oprávnění jeho rodiče. Takovéto úvahy však nejsou samy o sobě postačující. Správní orgán si musí být vědom toho, že jeho rozhodnutí má dopady do života konkrétních lidí v konkrétní situaci. Povinnosti posoudit nejlepší zájem dítěte nedostojí tím, že do odůvodnění rozhodnutí vždy zahrne obsáhlé obecné úvahy o tom, jak výjimečně může toto hlediska převážet nad veřejným zájmem na zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nýbrž srozumitelným vyjádřením příslušných skutkových zjištění vztahujících se k nezletilému dítěti a jejich následným posouzením.

[25] Ve shodě s krajským soudem i žalovaným je třeba zdůraznit, že pasivita stěžovatele v posuzované věci rozhodně nepřispěla ke zjištění nejlepšího zájmu dítěte. Místo toho mohla zájem dítěte naopak ohrozit. Při zjištění rozhodných skutečností, které se z povahy věci dotýkají soukromé sféry stěžovatele a jeho rodiny, je totiž role rodiče obvykle nezastupitelná a správní orgán nemá moc možností, jak potřebné informace zjistit. Tvrdí-li nyní stěžovatel, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, měl by se především sám zamyslet nad svým procesním postupem, kdy svou naprostou pasivitou a rezignací na uvádění jakýchkoli rozhodných skutečností dal sám nejlepší zájem svého dítěte stranou.

[26] Přesto nelze přehlédnout, že rozhodování o zrušení povolení k dlouhodobého pobytu může mít, byť jen zprostředkovaný právní dopad vůči nezletilému dítěti. Tento dopad nelze poukazem na procesní pasivitu stěžovatele relativizovat. Právě a jen proto lze souhlasit se stěžovatelem, že žalovaný nejlepší zájem dítěte nezjistil řádně. V posuzované věci nešlo o to, že by žalovaný o nezletilém synovi stěžovatele vůbec nevěděl. Tuto vědomost měl z výpisu z evidence cizinců s povoleným pobytem na území České republiky, který je součástí správního spisu. Sám žalovaný tuto skutečnost zmiňuje ve svém rozhodnutí. Již v něm ale neuvádí žádné konkrétní skutečnosti, a to ani ty, které mu mohou být známy z úředních evidencí (např. věk nezletilého dítěte nebo délka pobytu jeho matky na území). Na takovémto skutkovém základě nelze zjistit, zda v daném řízení s ohledem na konkrétní okolnosti vůbec mohla být práva nezletilého dítěte dotčena, a pokud ano, v čem měl jeho nejlepší zájem spočívat. Z rozhodnutí žalovaného rovněž neplyne, z jakého důvodu nepovažoval za nutné dokazování doplnit (např. provedením výslechu stěžovatele či matky nezletilého).

[27] Uvedené znamená, že v odůvodnění rozhodnutí měla být obsažena srozumitelná úvaha vycházející ze skutkových zjištění, jejíž podstatou by byly dopady zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu stěžovatele do života jeho nezletilého syna. Teprve tato úvaha by mohla žalovanému umožnit identifikovat jeho nejlepší zájem a následně jej poměřit s veřejným zájmem, který zrušení platnosti uvedeného povolení sleduje.

[28] Krajský soud pochybil, pokud považoval zjištění týkající se nejlepšího zájmu dítěte za postačující. Jeho nedostatečné skutkové posouzení namítal stěžovatel již v žalobě. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že správní orgán má i v řízení o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu cizince z důvodu podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona

o pobytu cizinců povinnost zohlednit nejlepší zájem nezletilého dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Skutečnost, že se v tomto řízení s ohledem na § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců posuzuje přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince přímo na základě čl. 8 Úmluvy, avšak jen k jeho námitce, nemění nic na tom, že povinnost zohlednit nejlepší zájem dítěte je dána bez ohledu na jeho procesní aktivitu. Dozví-li se správní orgán, že cizinec má na území České republiky nezletilé dítě, v souladu s § 3 správního řádu musí být při zjišťování skutkového stavu aktivní (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2020, č. j. 4 Azs 171/2019-25, odst. [20]). Není podstatné, že cizinec tuto skutečnost nenamítal, případně k ní sdělil jen obecná tvrzení (srov. rozsudek NSS č. j. 5 Azs 33/2019-39, odst. [35] a [36]). Námitka stěžovatele, že za situace, kdy jeho rodinné vazby vyplývaly z evidence cizinců, měl žalovaný učinit skutková zjištění ve vztahu k možným dopadům rozhodnutí týkajícím se nejlepšího zájmu dítěte, je proto důvodná. Tento závěr nijak nepředjímá, který zájem při rozhodování správního orgánu nakonec převáží.

[29] Závěrem Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce stěžovatele, že krajský soud nezohlednil vyjádření jeho manželky. Ze soudního spisu je zřejmé, že krajský soud vyzval přípisem ze dne 10. 4. 2025 manželku a (jejím prostřednictvím) syna stěžovatele, aby sdělili, zda hodlají uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení podle § 34 s. ř. s. Manželka stěžovatele na tuto výzvu ve stanovené lhůtě dvou týdnů neodpověděla. Takovéto sdělení spolu s vyjádřením k žalobě učinila až podáním ze dne 10. 8. 2025, tedy v době po vydání napadeného rozsudku. Stěžovatel tyto skutečnosti nijak nezpochybňuje.

V. Závěr a náklady řízení

[30] Protože kasační stížnost byla důvodná, Nejvyšší správní soud napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Podle § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zároveň zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení, neboť již v řízení o žalobě byl důvod pro tento postup. Žalovaný bude v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku [§ 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.].

[31] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. platí, že zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu i rozhodnutí žalovaného, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu. Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008-98).

[32] Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., který se v řízení o kasační stížnosti uplatní na základě § 120 s. ř. s., má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[33] Procesně úspěšný stěžovatel zaplatil v řízení o žalobě soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč [položka 18 odst. 2 písm. a) přílohy k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů] a v řízení před Nejvyšším správním soudem soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč

pokračování

(položka 19 přílohy k zákonu o soudních poplatcích). Stěžovateli tak náleží náhrada za zaplacené soudní poplatky ve výši celkem 8 000 Kč. Náhrada mu nenáleží za soudní poplatek, který zaplatil za neúspěšný návrh na přiznání odkladného účinku v řízení o žalobě.

[34] Stěžovatel byl v řízeních o žalobě i o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Ze spisového materiálu vyplývá, že v řízení o žalobě učinil zástupce stěžovatele následující úkony právní služby: převzetí a příprava právního zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu], sepsání a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a návrh na přiznání odkladného účinku [§ 11 odst. 3 ve spojení s § 11 odst. 2 písm. a) advokátního tarifu; návrh na přiznání odkladného účinku je totiž svou povahou a účelem nejblíže návrhu na předběžné opatření podanému po zahájení řízení; za tento úkon náleží mimosmluvní odměna ve výši jedné poloviny]. V řízení o kasační stížnosti učinil jeden úkon právní služby: sepsání a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za tyto úkony právní služby náleží stěžovateli náhrada mimosmluvní odměny ve výši 3,5 x 4 620 Kč (§ 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu), která se zvyšuje o náhradu hotových výdajů ve výši 4 x 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Odměnu advokáta a náhradu hotových výdajů tak tvoří celkem částka 17 970 Kč.

[35] Celkovou výši náhrady nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti zahrnující odměnu advokáta, náhradu hotových výdajů a zaplacené soudní poplatky představuje částka 25 970 Kč. Žalovaný je povinen ji zaplatit stěžovateli k rukám jeho zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. listopadu 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu